

N:o 161.*Af Herr Friherre G. Tamm: Om ändring af 26 kap. 2 § Byggningsbalken.*

Sedan Rikets år 1863 församlade Ständer i underdånig skrifweise den 28 Januari samma år hos Kongl. Maj:t anmält behovet af ny byggnadsordning för ecklesiastika boställen och derjemte anhållit om utarbetande af en, så vidt sig göra lät, för hela riket gällande ecklesiastik boställsordning, har Kongl. Kammar-kollegium med anledning af Kongl. brefven den 13 Februari och den 31 Mars 1865 utarbetat och den 30 Mars 1865 till nådig pröfning framlagt förslag till sådan boställsordning, öfver hvilket förslag vederbörande domkapitel och presterskap, äfvensom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande sig yttrat, hvarefter Kammar-kollegium med nytt betänkande den 29 April 1867 inkommit. Regeringen har dock sedermera icke till Riksdagen afgifvit proposition i ämnet, hvaremot inom Riksdagens Andra Kammare motioner blifvit väckta, deribland vid 1870 års Riksdag flera, med anledning hvaraf Lag-Utskottet i betänkande n:o 10 tillstyrkte Riksdagen att aflåta en underdånig skrifvelse, hvilket betänkande, af Andra Kammaren återförvisadt till Utskottet, af Första Kammaren afslogs.

26 Kap 2 § Byggningsbalken kvarstår således oförändrad, och samma anledningar förefinnas ännu till missnöje med för handen varande förhållanden, och dessa anledningar äro anförda i Rikets Ständers af Kammar-kollegium åberopade skrifvelse, hvarföre det torde vara öfverflödigt att dem här upprepa.

Det förslag till författning, som Kammar-kollegium afgifvit, ordnar visserligen förhållandet, i det att skyldigheten att bygga och underhålla prestgård bestämdt fördelas, men det torde kunna ifrågasättas, om ej bättre vore att aflägsna all sammanblandning af likartade skyldigheter för ett gemensamt ändamål derigenom, att den byggnadsskyldige blir en och heist den, som har direkt och påtaglig fördel af att husen äro i godt stånd.

Tvåne sätt finnas att ordna detta förhållande, hvaraf det ena är att kyrkoherden får sig ålagd hela byggnads- och underhållsskyldigheten mot skälig, årligen utgående ersättning af församlingen, för hvad henne i detta hänseende nu åligger, och det andra sättet är, att bostället öfverlemnas till församlingen mot det att kyrkoherden i ersättning erhåller en summa, motsvarande den afkastning, som bostället af

vederbörande löneregleringsnämnd ansetts, med afdrag af byggnadskostnaden, kunna lemna, i hvilket fall kyrkoherden disponerar endast bostaden med hvad dertill oundgängligen hörer.

Det förra af de föreslagna alternativen skulle visserligen medföra en svårighet, nemligen att finna ett exakt värde å församlingens byggnadsskyldighet, hvarjemte det skulle öka pastors ekonomiska omsorger till skada för hans egentliga kall, hvaremot det framför det andra alternativet medför den obestridliga fördelen, att skyldigheten till byggnad och underhåll hvilat på samma person, som har närmaste vinsten af att allt är i godt stånd.

Det andra alternativet, hvarmed följer rättighet för församlingen att utarrendera bostället, bibehåller olägenheten af församlingens skyldighet att bygga pastors bostadshus, men församlingen torde för denna tunga erhålla ersättning i den ökade afkastning, som bostället genom utarrendering på viss längre tid antagligen komme att lemna utöfver löneregleringsnämndens uppskattning.

Behovet af ändring i gällande stadganden är egentligen kämbart beträffande kyrkoherdeboställen å landet, ty städernas innevånare ega rätt att lemna pastor hyresersättning, och komministerboställen byggas och underhållas, med få undantag, af boställsinnehafvarne, och der undantag finnas, har afvikandet från regeln oftast tillkommit genom församlingarnes frivilliga åtagande.

Efter att hafva dristat angifva utgångspunkten för frågans lösning, får jag, då ett riktigt bedömande af hithörande ämnen lättast vinnes genom en, efter verkställd utredning, af Regeringen till Riksdagen gjord framställning, och då Kyrkomötes bifall äfven erfordras för förändrings genomförande, vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att, med ändring af föreskriften i 26 kap. 2 § Byggningsbalken åtgärder vidtagas, hvarigenom vid nuvarande boställsinnehafvares afgång all gemensamhet mellan kyrkoherdar och församlingar med afseende på skyldigheten att bygga och underhålla kyrkoherdeboställe på landet måtte borttagas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1872.

Gust. Tamm.